



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Theologia Universa**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Cap. V. De Sacramento Pœnitentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38477

Respondeo requiri, ordinariè loquendo, facultatem, saltem tacitam, Ordinarii, cui etiam eam tribuere videtur Tridentinum Sess. 2. *Decreto de reformat.* Possesse etiam facultatem illam Oratorii semel concessam ad aliud Familiæ migrantis locum æque decentem transferri, colligitur ex *Barbosa* in Declar. Trident. Sess. 22. Num. 5. 6.

Sed Paulus V. Bullâ edita anno 1615. declaravit prædictam facultatem Oratorii privati ad solum Pontificem spectare, idque etiam post Tridentinum, apud *Trullencium, Fagundez, &c.* quod intelligunt de concessione Altaris & Oratorii stabilis: adeoque in casu particulari posse Ordinarium concedere ut in Dominibus privatis Missa celebretur.

CAPUT V.

De Sacramento Pœnitentiæ.

DE hoc Sacramento pleraque tradidimus supra Tract. 2. & 3. ubi actum est de Absolutione, & Confessione Sacramentali. Nunc de virtute Pœnitentiæ prout se habet tam extra, quam intra Sacramentum.

Dico primo: Pœnitentiæ est animi dolor, ac detestatio, de peccato commisso, cum spe veniæ, & proposito non peccandi de cætero. Colligitur ex Tridentino Sess. 14. Cap. 4. & est contra Lutherum, & plerosque hujus temporis Sectarios, qui Pœnitentiæ nolunt consistere in dolore de peccatis præteritis, sed in solo amore justitiæ, ac vitæ novæ: usque adeo omne quod dolorem sonat à se procul amovere nituntur: parum memores Ninivitas in cilicio & cinere Pœnitentiæ egisse *Matth. 11.* præter alia quæ in Scripturis memorantur asperioris Pœnitentiæ exempla.

Pœnitentiæ sive detestatio peccati, alia est Charitate perfecta, quæ scilicet ex Dei amore procedit, & contritio vocatur; alia est imperfecta, sive Attritio, quæ concipitur ex inferiori motivo, v. g. ex timore gehennæ, aut alterius Pœnæ propter peccatum à Deo infligendæ.

Dico secundo: Dolor sive contritio de peccatis ex motivo Amoris Dei super omnia peccatorem justificat etiam extra Sacramentum. Probatur primo ex *Prover. Cap. 8. V. 17. Ego diligentes me diligo. 2.* ex Trident. Sess. 14. Cap. 4. ubi asserit, Contritionem aliquando Charitate perfectam esse, hominemque Deo reconciliare. Ubi aliquando non ad reconciliationem, sed ad Charitatis perfectionem refertur. Faver denique praxis Fidelium, per quam peccator contritus omnia Sacramenta vivorum, præter Eucharistiæ, accipere potest. Et inter Bajanæ reprobatæ est prop. 32. *Charitas illa quæ est plenitudo legis, non est semper conjuncta cum remissione peccatorum.*

Dico tertio: Ut illa Contritio extra Sacramentum justificet, debet tendere in Deum propter se, sive ut est in se amabilis, non propter bonum nostrum: & illum appetere super omnia mortalia non remissa.

Prima pars probatur; quia ad justificationem extra Sacramentum requiritur perfecta conversio hominis à creaturis, & perfecta conversio ad Deum, sic ut illum ex toto corde quæramus, uti passim loquitur Scriptura: Homo autem non habet perfectam conversionem à creaturis ad Deum nisi per affectum quo

Deus propter se diligitur. Nam per actum Spiritus sancti se ipsum amat, quia sibi optat & sperat aliquod bonum aut beatitudinem: per actum aliarum virtutum amat tantum honestatem aliquam creatam illis virtutibus propriam, aut fugit inhonestatem, aut turpitudinem, aut pœnam peccati; Ergo per talis actus sine benevolentiâ Dei amore extra Sacramentum non justificatur.

Declaratur secunda pars, quod debeat contritariæ super omnia &c. Quia si cum illo amore consistat affectus ad aliquod mortale, homo non est adhuc perfecte, sive ex toto corde, ad Deum conversus, cum autem alia mortalia quæ detestatur non possint sine isto peccato remitti, peccator ex vi amoris tam imperfecti ad Dei gratiam & amicitiam non admittitur.

Ut autem illa Contritio censetur se extendere ad omnia mortalia, necesse non est singula in ea distinctè recogitari, sed sufficit cognosci confuse; & peccatorem sic esse animo comparatum, ut ad delendum peccata commissa nullum velit medium recurrere, etsi media ad hoc necessaria distinctè non resolvat.

Et quamvis in Assertionem dixerim, hominem non justificari per amorem quo diligimus Deum propter bonum nostrum, sive quia nobis bonus & beneficus est, in eo solum motivo sistat; multum nihilominus confert divinorum in nos Beneficiorum consideratio, ut per illa tanquam per gradus ascendamus ad amorem perfectum bonitatis divinæ in se, ex qua tanquam perenni fonte tanta in homines beneficia promanant.

Dico quarto: Ad justificationem in Sacramento Pœnitentiæ sufficit Attritio efficax & supernaturalis, qualis concipitur ex timore pœnæ sive gehennæ, à Deo justo Judicæ infligendæ. Patet ex Tridentino Sess. 14. Cap. 4. ubi agens de Contritione sic loquitur: *Et quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen cum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit &c.* Hæc quidem doctrina multis nuper argumentis impetita est, sed quibus hæc Attritio nihil attrita est, quin potius à frequenti argumentorum collisione visa est clarius scintillare; accedente etiam Alexandri VII. Decreto graviter inhibente hanc doctrinam ulla censura Theologica notari. Sed hanc Controversiam hinc deduximus supra Par. 3. Tract. 1. Quæst. 21.

Non sufficit tamen Attritio existimata, nisi cum vere habeas. Quia verus, & formalis dolor est pars essentialis hujus Sacramenti. Unde peccat graviter, qui etiam sola peccata levia sine omni dolore formali confitetur. *Lugo, Diana Part. 3. Tract. 4. Resol. 16.*

Non est autem necesse, ut dolor ille ad omnia venialia, quorum Pœnitens est conscius, sese extendat: debet tamen ad omnia, quæ confitetur mortalia extendi, *Suarez, Layman, Lugo, &c.*

Non absolvitur, qui dolet tantum propter infamiam, damna, aliasve pœnas temporales in illis peccatis sistendo, etsi contingeret id fieri ex inculpabili ignorantia. Quia non est dolor supernaturalis; nec ignorantia, aut bona fides potest hic supplere defectum essentialem. *Bonacina, alique communiter.*

Non habet sufficientem dolorem & propositum emendandi, qui non vult occasiones proximas peccandi amovere, quando potest sine damno gravi-

finito & proportionato, vel recusat alteri ex animo ignoscere, vel satisfacere iis quibus ex iustitia obstrictus est. Quia non potest esse verum propositum, cum quo stat adhuc voluntas peccandi, quæ censetur remanere dum libere omittit tollere causam ex qua videtur peccatum secutum.

Qui nihil cogitans de Confessione, attritionem elicit, non referens eam ad Sacramentum, invalide ad illud sine novo dolore accedit: quia pars debet referri ad compartem, ut unum Sacramentum constituant. *Suarez, Bonacina.* Contrarium videtur docere *C. Lugo D. 13. Sect. 4.* quod non est improbabile. In praxi probabile est illum qui paulo ante confessus est cum dolore universalis, v. g. moribundum, si iterum confiteatur novo dolore non indigere. *Lugo, Diana p. 9. Tract. 3. Resol. 5.*

Redire sæpe cum eodem peccato etiam mortali, non est certum signum abesse verum dolorem, si in penitente aliunde appareat præfens detestatio, & medita à Confessario præscripta adhibere desideret. Quia in re cavendum est, ne Pœnitens nimia severitate avertatur, aut ex alia parte nimia lenitate in peccandi consuetudine fovetur. *Suarez in 3. p. D. 32. Sect. 2. Sanchez, Lugo, &c.*

Quamvis igitur tali Pœnitenti pro remedio possit aliquando differri absolutio, præsertim cum ipsius consensu, nullum tamen est præceptum aut obligatio sic differendi, quando adest talis detestatio, & propositum emendationis. Quia nec Christus, nec Ecclesia illam dilationem præscribit: nec apparet ratio cur pœnitens post frequentes lapsus non possit esse vere contritus, & rite dispositus.

Nec audiendi sunt primo, cum Montaltio *Epist. 10.* aliqui Recentiores, qui obijciunt auctoritatem *S. Caroli Boromæi, S. Xaverii, & quorundam ut ajunt, Conciliorum.*

Respondeo enim, illos non asserere dilationem illam esse præcepti, sed aliquando esse rem consilii: aut quando peccata sunt enormia cum publico scandalo conjuncta, quod prius tolli debeat.

Obijciunt secundo, Prævos peccandi habitus tantum expelli per actus contrarios: Ergo anteaquam peccator absolvatur debet in contrariis actibus exerceri.

Respondeo nullam esse consequentiam, possunt enim habitus vitiosi consistere cum sincera detestatione actualis peccati, imo esse in homine Justo & Sancto cum statu gratiæ. Quod si ante absolutionem deberent esse expulsi habitus vitiosi, sæpe nec absolvi posset moribundus de peccatis maxime contritus: nec penitens qui sæpius confiteretur sola venialia, qui nondum præcedentium peccatorum habitus expellere potuit, quod quisvis ablonum iudicabit.

Obijciunt tertio, Priusquam peccator absolvatur debet Deum sibi conciliare & placare: Ergo debet expiationem absolutioni præmittere.

Respondeo distinguendo antecedens: Peccator debet prius Deum sibi conciliare per actualem vitæ emendationem, nego, ut probat instantia quam jam adduxi de moribundo contrito: debet prius Deum sibi conciliare per emendationem in voto, sive efficaci emendationis proposito, concedo, hoc autem propositum omnes requirimus.

Obijciunt quarto, Nec maritus ignosceret uxori sæpius adulteranti, nec Princeps militi proditione sæpius

molienti, etiam si ferio dolerent. Ergo nec Deus peccatori sæpius relabenti.

Respondeo negando consequentiam, quæ quantum claudicet pater ex eo, quod illi plerumque ne quidem primâ vice adulteræ, aut proditori ignoscerent, quorum animum inspicere non possunt: an idem de Deo, aut Christo affirmabis? qui dixit Petro *Matth. 18. Non dico septies, sed usque septuagies septies.*

Ex hæcenus dictis patet, materiam Sacramenti Pœnitentiæ esse Dolorem debitum de peccatis, Confessionem, & Satisfactionem, de his supra *Tract. 3.* actum est.

Forma autem Sacramenti Pœnitentiæ sunt verba Absolutionis: *Ego te absolvo à peccatis tuis:* in quibus probabile est ad valorem sufficere, *Absolvo te.* Est tamen gravis obligatio addendi cætera verba, præsertim in articulo mortis, cum non satis constet sine illis subsistere valorem Sacramenti.

Orationes præviæ & subsequentes formam, ut, *Miserereatur &c. & Passio Domini &c.* quæ secundum Tridentinum laudabiliter adduntur, non sunt necessitatis; & ex rationabili causa omitti possunt, v. g. si breves sint Confessiones, vel multi confitentes: tunc enim sufficit dicere, *Absolvo te à peccatis tuis in nomine Patris &c.* vel si timeatur ne Pœnitens habeat censuram, dicendum est, *Absolvo te ab omni vinculo excommunicationis.*

Forma integra Clementis VIII. in Rituali Romano expressa ut eâ omnes utantur, tradita est supra *Part. 3. Tract. 3. in fine.*

Nota etiam Motiva valde idonea ad concipiendum dolorem, & formam variam eliciendi actum Contritionis pro hoc Sacramento, reperiri infra de Praxi assistendi moribundis in fine hujus Operis: Item Remedia & documenta contra singulas species peccatorum, traduntur infra *Tract. 6. in fine.*

CAPUT VI.

De Extrema Unctione.

Definitur, Sacramentum novæ Legis constans Unctione Olei sacri, & Sacerdotis deprecatione, ordinatum ad salutem moribundi, quoad animam & corpus. Institutum videtur una cum Pœnitentiâ à Christo post Resurrectionem. Promulgatum est aperte Jacobis, ubi dicitur: *Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesiæ, ut orent super eum, ungentes illum Oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis sit remittentur ei.* Quibus verbis indicatur Minister, subjectum, materia, forma, & effectus, qui est etiam remissio peccatorum, hæc autem remissio non fit sine infusione gratiæ, quæ sunt omnia ad verum novæ Legis Sacramentum necessaria.

I. Hinc dicendum primo, materiam remotam hujus Sacramenti esse Oleum benedictum: quod renovandum est quotannis in Cœna Domini, veteri exulto: si tamen novum haberi non possit, licet uti antiquo; & si hoc non sufficiat, aliud consecratum, vel in necessitate non consecratum (in minore tamen quantitate quam vetus est) addi potest. Non esse tamen alienum à praxi Ecclesiæ, ut paulatim & per vices (si ita requiratur necessitas propter copiam infirmorum) longe major quantitas addatur, quam ab Episcopo fuerit consecrata. *Diana, Bonacina, Lessius, & alii.*

II. Materia proxima est unctio certarum partium corporis, saltem quinque sensuum, vel si mutilati sunt,

de in

eo. pia